

Tézy na záverečné skúšky na akademický rok 2022/23 rozširujúce štúdium učiteľstvo histórie

Študent pri záverečnej skúške odpovedá na tri otázky: všeobecné dejiny, slovenské dejiny a predmetová didaktika. Otázku zo všeobecných a slovenských dejín si vyberie sám z jedného z troch okruhov (starovek a stredovek, novovek cca do roku 1848 a najnovšie dejiny). Zo zvoleného okruhu si vyberie obálku, v ktorej budú dve otázky, a to zo všeobecných aj so slovenských dejín. Okruhy nemožno kombinovať. Tretiu otázku z predmetovej didaktiky si vyberie samostatne.

VŠEOBECNÉ DEJINY

Starovek a stredovek

1. Grécke mestské štáty v klasickom období
2. Principát v antickom Ríme
3. Sťahovanie národov a vznik tzv. barbarských štátov na troskách Západorímskej ríše
4. Franská ríša za vlády Karola I. Veľkého (768 – 814)
5. Kríza Franskej ríše a jej rozdelenie v roku 843 (príčina a dôsledky)
6. Dejiny Byzancie a jej význam pre stredoveké európske dejiny a kultúru
7. Storočná vojna (1337 – 1453) a jej dôsledky pre Francúzsko a Anglicko
8. Stredoveké mestá Európy
9. Boj o investitúru medzi pápežom a cisárom (príčiny a dôsledky)
10. Krížové výpravy do Svätej zeme (príčina a dôsledky)
11. Feudálna spoločnosť, jej štruktúra a premeny v stredoveku
12. Najvýznamnejšie cirkevné rehole stredoveku a ich význam
13. Gotická kultúra v dejinách stredovekej Európy

Novovek (do roku 1848)

1. Zámorské objavy (príčiny a dôsledky)
2. Humanizmus a renesancia v Európe
3. Reformácia cirkvi v Európe v 16. storočí
4. Nizozemská revolúcia, odboj proti španielskej nadvláde
5. 30-ročná vojna (priebeh, príčiny a dôsledky)
6. Anglická revolúcia (priebeh, príčiny a dôsledky)
7. Rusko za vlády Petra Veľkého
8. Obdobie osvietenstva a absolutizmu v európskych dejinách
9. Americká revolúcia – vznik USA
10. Francúzska revolúcia (príčiny, priebeh, dôsledky)
11. Výboje Napoleona a Viedenský kongres
12. Baroková a klasicistická kultúra

Najnovšie dejiny

1. Zjednotenie Talianska v 19. storočí
2. Zjednotenie Nemecka v 19. storočí
3. Medzinárodné vzťahy pred prvou svetovou vojnou
4. Prvá svetová vojna – jej príčiny a priebeh
5. Mierové usporiadanie sveta po prvej svetovej vojne (princípy a realita)
6. Bolševické Rusko a vláda Stalina v ZSSR

7. Rast napätia v Európe v medzivojnovom období
8. Taliansky fašizmus
9. Medzivojnové weimarské Nemecko a nástup nacionálneho socializmu
10. Druhá svetová vojna – jej príčiny, priebeh a dôsledky
11. Mierové zmluvy po skončení druhej svetovej vojny
12. Rast napätia medzi veľmocami po skončení druhej svetovej vojny
13. Vznik bipolárneho sveta v druhej polovici 40. rokov 20. storočia
14. Európska integrácia v druhej polovici 20. storočia

SLOVENSKÉ DEJINY

Stredovek

1. Sťahovanie národov a územie dnešného Slovenska (v Karpatskej kotline)
2. Veľká Morava a jej význam pre slovenské dejiny
3. Vznik Uhorského štátu a vláda Štefana I. Svätého (997 – 1038)
4. Mongolský vpád do Uhorska (1241 – 1242) a jeho príčiny a dôsledky
5. Spoločenské zmeny v Uhorsku v 13. storočí
6. Karol I. Róbert a jeho vláda v Uhorsku (1309 – 1342)
7. Žigmund Luxemburský a jeho vláda v Uhorsku (1387 – 1437)
8. Matej Korvín a jeho vláda v Uhorsku (1458 – 1490)
9. Stredoveké mestá Slovenska (štruktúra a kompetencie)
10. Poslední Jagelovci na uhorskom tróne
11. Osmanskí Turci a stredoveké Uhorsko
12. Gotická kultúra na Slovensku (v Uhorsku)

Novovek (do roku 1848)

1. Dôsledky moháčskej bitky pre spoločenský, politický a hospodársky vývoj uhorskej spoločnosti
2. Uhorsko vo víre stavovských povstaní Gabriela Betlena, Juraja I. Rákociho, Imricha Tököliho, Františka II. Rákociho
3. Turecké nebezpečenstvo a Slovensko (1526 – 1699)
4. Konfesionálny a náboženský vývoj uhorskej spoločnosti v 16. – 19. storočí
5. Najvýznamnejšie osobnosti uhorskej spoločnosti od 16. do polovice 19. storočia
6. Slovensko za vlády Márie Terézie
7. Slovensko za vlády Jozefa II.
8. Kultúra a školstvo v období renesancie a baroka
9. Prvá a druhá fáza slovenského národného hnutia
10. Tretia fáza slovenského národného hnutia
11. Slováci v revolúcii 1848/1849

Najnovšie dejiny

1. Rakúsko-maďarské vyrovnanie
2. Slovenská politika v období dualizmu
3. Prvá svetová vojna a vznik prvej ČSR
4. Politický systém v medzivojnovom Československu
5. Hospodárske pomery v medzivojnovom Československu
6. Pozitíva a negatíva prvej republiky
7. Spoločensko-politický vývoj na Slovensku v období prvej ČSR (politické strany, boj za autonómiu)

8. Kultúra a školstvo na Slovensku v období prvej ČSR
9. Slovenská republika 1939 – 1945 (politický, hospodársky a kultúrny život)
10. Slovenské národné povstanie
11. Politika na Slovensku v období ľudovej demokracie 1945 – 1948
12. Februárový komunistický prevrat
13. Charakteristika a hlavné znaky komunistického režimu v socialistickom Československu
14. Pražská jar 1968
15. Obdobie tzv. normalizácie v socialistickom Československu
16. Nežná revolúcia a pád totalitného režimu v Československu

DIDAKTIKA DEJEPISU

1. Didaktika dejepisu ako vedecká disciplína
2. Súčasné trendy v dejepisnom vyučovaní
3. Ciele a obsah dejepisného vyučovania
4. Učebnica dejepisu. Jej funkcie, štrukturálne prvky, výskum a hodnotenie
5. Vyučovacie formy vo vyučovaní dejepisu
6. Metódy dejepisného vyučovania
7. Písomné pramene vo vyučovaní dejepisu
8. Vizuálne médiá. Obraz v dejepisnom vyučovaní (fotografia a historická karikatúra)
9. Film a školský dejepis
10. Regionálne dejiny v dejepisnom vyučovaní

Ku každej otázke je dôležité preukázať základný historiografický prehľad.